

Designing a Good Governance Evaluation Model in the Ministry of Sport and Youth with a Sustainable Development Approach

Esmail Mohammadi Azni ¹, Mojtaba Tabari ^{2*}

- 1- Department of Human Resource Management, Qaimshahr Branch, Islamic Azad University, Qaimshahr, Iran.
E-mail: es.mohammadi43@gmail.com
2- Department of Human Resource Management, Qaimshahr Branch, Islamic Azad University, Qaimshahr, Iran.
(Corresponding Author) E-mail: mo_tabari@yahoo.com

Article Info	Abstract
Article type: Research Article	The present research aims to design a good governance evaluation model for the Ministry of Sport and Youth with a sustainable development approach. This study is applied in terms of research direction, inductive in terms of research approach, qualitative-quantitative in terms of method, library, and field in terms of spatial dimensions, survey in terms of research strategy, and descriptive in terms of research purpose. The method of data collection is interview and questionnaire. The statistical population of the qualitative-quantitative part of the research includes 150 sports experts together with managers of the Ministry of Sport and Youth and affiliated federations. For sampling in the qualitative section, 25 samples were selected considering theoretical saturation, using a non-probability and purposeful sampling method. In the quantitative sample section, Cochran's random sampling formula was used for 120 statistical samples. Methods used for data collection included library studies, interviews, and field notes, and the obtained information was evaluated using CVI and CVR methods, which led to the confirmation of 89 items. According to the opinion of the relevant professors, the validity of the questions was evaluated as satisfactory. Kolmogorov Smirnov tests, confirmatory factor analysis, structural equation analysis Friedman test, SPSS, MAXQDA 12, and SMARTPLS software were used to test the research questions. Based on data analysis, the rule of law, transparency, justice and fairness, responsibility, participation, accountability, corruption control, and the quality of laws and regulations were introduced as components of evaluating good governance with a sustainable development approach in the Ministry of Sport and Youth.
Article history: Received: 2023/09/11 Acceptance: 2024/03/03 Published online: 2024/05/22	
Key words: Good Governance, Sustainable Development, Ministry of Sports and Youth.	
Cite this article: Mohammadi Azni, E & Tabari, M. (2024). Designing a Good Governance Evaluation Model in the Ministry of Sport and Youth with a Sustainable Development Approach. <i>Green Management</i> , 4(1), 64-90.	
Publisher: Islamic Azad University, Aliabad Katoul Branch.	

ISSN: 2821-0050

طراحی الگوی ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار

اسماعیل محمدی ازنی^۱، مجتبی طبری^{۲*}

۱- گروه مدیریت منابع انسانی، واحد قائم‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائم‌شهر، ایران. رایانامه: es.mohammadi43@gmail.com
۲- گروه مدیریت منابع انسانی، واحد قائم‌شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، قائم‌شهر، ایران. (نویسنده مسئول) رایانامه: mo_tabari@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار است. این پژوهش از بعد جهت‌گیری تحقیق، کاربردی؛ از بعد رویکرد تحقیق، استقرایی؛ از بعد انتخاب روش، کیفی-کمی؛ از بعد مکانی، کتابخانه‌ای و میدانی؛ از بعد راهبرد تحقیق، پیمایشی؛ از بعد هدف پژوهش، توصیفی و شیوه‌ی گردآوری داده‌های پژوهش مصاحبه و پرسشنامه است. جامعه آماری بخش کیفی و کمی پژوهش شامل ۱۵۰ نفر از خبرگان ورزشی و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه می‌باشند. جهت نمونه‌گیری، در بخش کیفی تعداد ۲۵ نمونه با در نظر گرفتن اشباع نظری انتخاب و از روش نمونه‌گیری غیر احتمالی و از نوع هدفمند استفاده شده است. در بخش نمونه کمی نیز با تعداد ۱۲۰ نفر نمونه آماری، از فرمول نمونه‌گیری کوکران و به روش تصادفی استفاده شد. روش‌های جمع‌آوری داده‌های موردنیاز؛ مطالعات کتابخانه‌ای، مصاحبه و مطالعات میدانی بوده و اطلاعات به‌دست آمده با استفاده از روش‌های CVI و CVR مورد ارزیابی قرار گرفت که منجر به تأیید ۸۹ گویه شده و با نظر اساتید مربوطه، روائی سوال‌ها در حد مطلوبی ارزیابی شد. برای آزمون سؤالات پژوهش از آزمون‌های کلموگروف اسمیرنوف، تحلیل عاملی تاییدی، تحلیل معادلات ساختاری و آزمون فریدمن و نرم‌افزار SPSS، MAXQDA-12، SMART PLS استفاده شد. بر اساس تجزیه و تحلیل اطلاعات؛ حاکمیت قانون، شفافیت، عدالت و انصاف، مسئولیت‌پذیری، مشارکت، پاسخگویی، کنترل فساد و کیفیت قوانین و مقررات به عنوان مؤلفه‌های ارزیابی حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار در وزارت ورزش و جوانان معرفی شده‌اند.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۲۰	
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۳	
تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۳/۰۲	
کلمات کلیدی: حکمرانی خوب، توسعه‌ی پایدار، وزارت ورزش و جوانان.	
استناد: محمدی ازنی، اسماعیل، و طبری، مجتبی (۱۴۰۳). طراحی الگوی ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار. مدیریت سبز، ۴(۱)، ۶۴-۹۰.	
ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد علی آباد کتول.	شاپا الکترونیکی: ۲۸۲۱-۰۰۵۰

مقدمه

طی دو دهه‌ی گذشته، توسعه از طریق ورزش، یکی از سریعترین جنبه‌های رو به رشد جهانی‌سازی ورزش بوده است و عمده‌ی این رشد در اثر مشارکت نیروی بالقوه ورزش در توسعه‌ی جامعه و تغییرات مثبت اجتماعی بوده است. بنابراین ورزش می‌تواند نقش قابل توجه و مستقیمی در دستیابی به برخی اهداف توسعه‌ی پایدار داشته باشد. البته دستیابی به این اهداف مشروط بر این است که این اهداف درگفتنی معنادار و با گروه‌هایی پذیرنده و درهمکاری مستقیم با سیاست‌های کلان مورد استفاده قرارگیرد (هژبری و همکاران، ۱۳۹۸). ورزش یکی از ارکان اساسی فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است و به عنوان مقوله‌ای فرهنگی و یک پدیده‌ی مفید اجتماعی محسوب می‌شود که تأثیرگذاری بسیار عمیقی در توسعه‌ی پایدار کشورها دارد. بنابراین توسعه‌ی ورزش از دغدغه‌های اصلی هرکشوری از جمله جمهوری اسلامی ایران است (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۹). هژبری و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان "توسعه‌ی پایدار از طریق ورزش" دریافتند که از بین ۱۷ هدف توسعه‌ی پایدار، نقش مستقیم ورزش در دستیابی به ۶ هدف توسعه‌ی پایدار به شرح زیر مشخص است: هدف سوم: سلامت و تندرستی، هدف چهارم: آموزش کیفی برای همه، هدف پنجم: تساوی جنسیتی، هدف هشتم: رشد اقتصادی، هدف یازدهم: شهرها و جوامع پایدار و هدف شانزدهم: صلح، عدالت و موسسات قوی. البته هدف هفدهم توسعه‌ی پایدار، مربوط به تقویت ابزارهای اجرایی و همکاری‌های بین‌المللی است که می‌توان آن را به همکاری بخش ورزش با دیگر نهادها و در سطوح مختلف مرتبط دانست. همچنین، قربانی و همکاران (۱۴۰۰) در تحقیق خود با عنوان "کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه‌ی پایدار ایران با استفاده از روش نظری داده بنیاد" الگویی را طراحی و تدوین نمودند که در آن چهار مقوله؛ توسعه‌ی اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی و ۱۷ مفهوم به عنوان کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه‌ی پایدار ایران دسته بندی شدند. اولین مقوله، توسعه‌ی اجتماعی است که دربرگیرنده‌ی پنج مفهوم؛ افزایش عدالت اجتماعی، توانمندسازی افراد، ارتقاء امنیت اجتماعی، توسعه‌ی سرمایه اجتماعی و ارتقاء همبستگی اجتماعی بود. دومین دسته، مربوط به توسعه‌ی فرهنگی پایدار بود که مشتمل بر شش مفهوم؛ ارتقاء سلامت عمومی، اشاعه‌ی فرهنگ ملی، ترویج ارزش‌های اخلاقی، اشاعه‌ی جوانمردی، تکثرگرایی و حفظ محیط زیست می‌باشد. سومین بعد مستخرج از این پژوهش، توسعه‌ی اقتصادی با سه مفهوم اصلی؛ کاهش فقر، اشتغالزایی و افزایش تولید ناخالص داخلی درنظر گرفته شد. سه مفهوم؛ توسعه‌ی صلح، افزایش مشارکت و افزایش غرور ملی نیز در قالب توسعه‌ی پایدار سیاسی به عنوان چهارمین بعد اصلی کارکردهای ورزش و تربیت بدنی در راستای توسعه‌ی پایدار مورد شناسایی قرارگرفت که در نتیجه برای توسعه‌ی پایدار ایران می‌توان به ورزش و فعالیت بدنی به عنوان یک اهرم قدرتمند و اثربخش نگریست.

در عین حال جنبش ورزش و نهادهای حاکم بر ورزش بین‌المللی با چالش‌های جدید ناشی از تکامل ورزش، به ویژه رشد چشمگیر بخش تجاری و سهم مالی رو به رشد، مواجه هستند که می‌تواند زمینه مناسبی برای اعمال فساد ایجاد کند (بودیوسی و همکاران^۱، ۲۰۲۰). بدیهی است در صورتی که از گسترش فساد در جامعه اداری و سازمان‌های ورزشی جلوگیری نشود، مشکلاتی به وجود خواهد آمد که می‌توان به سلطه سرمایه‌داری در ورزش، نقص فلسفه ورزشی یعنی؛ رقابت سالم و جوانمردانه، لطمه به شهرت سازمان‌های ورزشی، نقص شایسته‌سالاری و کاهش انگیزه کارکنان سازمان‌های ورزشی و ورزشکاران نوپا، از دست رفتن هواداران و بینندگان تلویزیونی و در نتیجه، از دست رفتن حامیان مالی و مقامات شهری اشاره کرد (افشاری و همکاران، ۱۴۰۱).

در این زمینه به اذعان بسیاری از پژوهشگران و نظریه پردازان، آگاهی و بکارگیری صحیح اصول حکمرانی خوب در ورزش، از عوامل مهم در تضمین مدیریت کارآمد نهادهای ورزشی است (بودیوسی و همکاران، ۲۰۲۰). این مسئله بویژه در کشورهای درحال توسعه در راستای استقرار و نهادینه کردن جامعه مدنی در سیاست‌های مربوط به اعطاء کمک‌ها، از جایگاه ویژه‌ای برخوردار شده است (رستم زاده و همکاران، ۱۳۹۸). الگوی حکمرانی خوب یکی از رویکردهای نوین به توسعه است که نقش موثری در کنترل فساد، اثربخشی دولت، ثبات سیاسی، کیفیت قوانین و مقررات دارد؛ یافته‌های پژوهش پیغان و همکاران (۱۴۰۱) با عنوان "شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موثر بر حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار" نشان داد که شاخص‌های؛ اظهار نظر و پاسخگویی، کیفیت قوانین، کنترل فساد، حاکمیت قوانین، شفافیت، چشم‌انداز و برنامه‌ریزی، اثربخشی و کارایی، اخلاق‌محوری، مسئولیت‌پذیری، اعتمادمحوری، عدالت، فقرزدایی، رشد اقتصادی، مشارکت، توسعه‌ی نهادی، شایسته‌سالاری و ثبات سیاسی و خشم به ترتیب مهمترین مولفه‌های حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار می‌باشند. حکمرانی خوب در یک زمینه ورزشی را می‌توان به عنوان چارچوب و فرهنگی که در آن یک سازمان ورزشی، خط مشی و اهداف استراتژیک خود را تعیین می‌کند، با ذینفعان همکاری می‌کند، عملکرد را نظارت، ریسک‌ها را ارزیابی و مدیریت می‌کند، فعالیت‌ها و پیشرفت‌های به دست آمده را به صورت شفاف و مبتنی بر اصول ورزشی کارآمد و پایدار گزارش می‌کند، تعریف نمود (پانکین و ردکینا^۲، ۲۰۱۸). بنابراین با ارزیابی شاخص‌های حکمرانی خوب، می‌توان امیدوار بود که سیستم حکمرانی خوب، با مرزی نامحدود ولی اهداف و فرهنگی مشخص و نیز با فرآیند تصمیم‌گیری و اجرای تصمیم‌ها برای مدیریتی شفاف، اجرایی گردد (پاراسرامان و همکاران^۳، ۲۰۱۸). از این رو تحقیق حاضر در نظر دارد شاخص‌های حکمرانی خوب را در بالاترین سطح نهادهای ورزشی یعنی؛ وزارت ورزش و جوانان و

1- Budevici et al.
2- Ponkin & Redkina
3- Parasuraman et al.

فدراسیون‌های ورزشی بررسی و سپس با نگاهی به پژوهش‌های پیشین و ارزیابی نظرات متخصصان و کارشناسان مربوطه، مدل ارزیابی حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار در دستگاه ورزش را طراحی نماید تا به واسطه آن، مدیران و برنامه‌ریزان امر با استفاده از این مدل، برای بهبود وضع موجود و نیل به وضعیت مطلوب و توسعه‌ی پایدار در ورزش، گام‌های اساسی‌تری بردارند. لذا این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال است که الگوی ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار چگونه است؟

ادبیات نظری و پیشینه تحقیق

حکمرانی خوب و توسعه‌ی پایدار دو مفهوم اساسی این پژوهش می‌باشند که در این بخش به تبیین نظری آن‌ها و نیز نقش حکمرانی خوب در تحقق توسعه‌ی پایدار پرداخته می‌شود.

حکمرانی خوب

یکی از مباحث بسیار مهم و جدید که از دهه‌ی ۱۹۸۰ به بعد در ادبیات توسعه‌ی مطرح شده است، موضوع حکمرانی خوب است. مفهوم حکمرانی خوب به دلیل جدید بودن آن با تعبیر و تفسیرهای متفاوتی مواجه بوده است؛ برخی افراد یا نهادها آن را با ویژگی‌هایش تعریف می‌کنند (کارشناسان بانک جهانی) و برخی دیگر آن را با عناصرش معرفی می‌کنند (فرازمند، ۱۹۹۹). واژه‌ی حکمرانی خوب، برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ توسط ویلیام سون^۱ در ادبیات اقتصادی بکار رفته و از سال ۱۹۸۰ به بعد کاربرد این واژه بیشتر گردیده و هنگامی که بانک جهانی در سال ۱۹۸۹ گزارش سالانه خود را به حکمرانی خوب اختصاص داد، حکمرانی به عنوان یک مفهوم از دیدگاه‌های مختلفی مورد بحث قرار گرفته است و دربرگیرنده مجموعه‌ای از ساز و کارهای منسجم، فرآیندها، نهادها و ارتباطات متقابل است (بابایی مراد، ۱۴۰۱). کان^۲ (۱۹۹۸)، حکمرانی خوب را مدیریت اثربخش منابع اقتصادی و اجتماعی کشور تعریف می‌کند به گونه‌ای که همراه با شفافیت، پاسخگویی و برابری باشد (جولائی، ۱۳۹۸). حکمرانی خوب؛ مجموعه‌ای از ساز و کارها، فرآیندها و نهادهایی است که به واسطه آن‌ها شهروندان، گروه‌ها و نهادهای مدنی به منافع خود دست می‌یابند و تعهدها را برآورده می‌کنند (عزب دفتر، ۱۳۹۸). اتحادیه اروپا حکمرانی خوب را مدیریت شفاف و پاسخگویی منافع در یک کشور با هدف تضمین توسعه اقتصادی و اجتماعی عادلانه و پایدار تعریف کرده است (زکی زاده، ۱۳۹۷). یکی از حوزه‌هایی که حکمرانی خوب می‌تواند در آن نقش داشته باشد، بخش ورزش است (کمیسیون اتحادیه اروپا، ۲۰۰۳). طبق تعریف گروه ورزش استرالیا (۲۰۱۲)، حکمرانی عبارت است از؛ ساختارها و فرآیندهای مورد استفاده‌ی یک سازمان، برای توسعه‌ی اهداف و قواعد استراتژیک خود، نظارت بر عملکرد آن در برابر این اهداف و اطمینان از این که هیئت مدیره‌ی آن به منافع عمومی اعضاء عمل

1- William Sun

2- Kan

می‌کند (فراهانی و همکاران، ۱۳۹۹). از طرفی، حکمرانی خوب وسیله‌ای است تا سازمان‌های ورزشی مطمئن شوند که می‌توانند ورزش خود را در دنیای پیچیده ورزش هدایت کنند (رستم زاده، ۱۳۹۸). حکمرانی خوب یعنی شبکه پیچیده‌ای از اقدامات سیاست‌گذاری و مقررات خصوصی که برای ارتقای یکپارچگی در مدیریت ارزش‌های اصلی ورزش مانند فعالیت‌های ورزشی دموکراتیک، اخلاقی، کارآمد و حسابدار استفاده می‌شود (افشاری و همکاران، ۱۴۰۱).

با توجه به تعاریف ارائه شده، می‌توان به این امر اشاره کرد که مفهوم حکمرانی خوب، دارای گستردگی بسیاری بوده و می‌تواند حکمرانی‌های شرکتی، محلی، دولتی، جامعه مدنی، بخش خصوصی و بین‌المللی را نیز شامل شود (گریندل^۱، ۲۰۱۷). علاوه بر این، به دلیل نبودن این مفهوم، همیشه با تعبیر و تفسیرهای مختلفی همراه بوده است (شاد، ۱۳۹۸).

با توجه به مطالب یاد شده، حکمرانی در فدراسیون‌های ورزشی که مسئولیت توسعه‌ی رشته‌ی ورزشی خود و فراهم کردن تسهیلات و امکانات برای رشد ورزشکاران نخبه و حضور در رقابت‌های داخلی و کسب افتخار در میادین بین‌المللی را بر عهده دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (مهرابی و همکاران، ۱۴۰۱). به عنوان مثال، طبق گزارش کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی (۱۳۹۴)، فدراسیون فوتبال در لایه‌های مختلف خود با مسائل غیراخلاقی و تخلف‌هایی چون؛ رشوه، تبانی، دوپینگ، شرط‌بندی غیرمجاز، جعل و استفاده از اسناد مجعول، تصدیق‌نامه‌های خلاف واقع، فرار مالیاتی و غیره دست به گریبان است. همچنین در سال ۲۰۰۶ آزمون دوپینگ ۹ تن از ورزشکاران ملی‌پوش رشته‌ی وزنه‌برداری اعزامی به مسابقات دو مینیکن مثبت گزارش شد و وزنه‌برداری ایران ۴۰۰ هزار دلار جریمه شد (مهرابی، ۱۳۹۷). همچنین ۲ نفر از ملی‌پوشان رشته بوکس اعزامی به المپیک ۲۰۰۰ سیدنی به این سرنوشت دچار شدند. موارد اشاره شده نشان می‌دهد، سوء مدیریت همواره در ورزش وجود دارد (صامت و همکاران، ۲۰۱۷).

با توجه به چالش‌ها و مسائل پیش رو در حوزه‌ی ورزش، از سال ۲۰۰۰ محققان و سازمان‌های ورزشی انتفاعی و غیرانتفاعی تلاش کرده‌اند با توجه به شرایط و پتانسیل‌های خاص خود (اهداف راهبردی، ساختار سازمانی و هیأت مدیره، مشتریان خاص)، اصول حکمرانی ویژه‌ای را توصیه کنند. به عنوان مثال، اصول بنیادی حکمرانی خوب در ورزش و جنبش المپیک، از سوی کمیته بین‌المللی المپیک در کنفرانس المپیک سال ۲۰۰۸ تصویب و کدهای اخلاقی الزام‌آوری در سال ۲۰۱۰ ارائه شد. همچنین در جلسه‌ی ۴۷ تن از کارشناسان شورای اتحادیه اروپا در ژانویه ۲۰۱۲، اعضا بر روی موضوع اصول حکمرانی خوب در ورزش بحث و تبادل نظر کردند که در نهایت بر روی ۱۰ اصل اساسی حکمرانی خوب در ورزش اروپا توافق کردند (مهرابی و همکاران، ۱۴۰۱). اهمیت این مساله به حدی است که از سال ۲۰۱۱، اتحادیه

باشگاه‌های اروپا و لیگ فوتبال حرفه‌ای اروپا موضوع حکمرانی خوب را در رأس برنامه‌های خود قرار داده‌اند (احمدی، ۱۳۹۷).

با این توصیف، باید با تنظیم و ارائه‌ی الگویی خاص در بین سازمان‌ها و فدراسیون‌های ورزشی، زمینه‌ی ارزیابی شاخص‌های حکمرانی خوب در بین سازمان‌ها و فدراسیون‌ها را فراهم نمود. این امر می‌تواند سبب گردد تا بسیاری از ضعف‌ها، چالش‌ها و مشکلات متعددی که وزارت ورزش و جوانان با آن دست و پنجه نرم می‌کند همچون؛ رانت، فساد، تبانی، دوپینگ، شرط‌بندی غیرمجاز و غیره را کاهش دهد یا از بین ببرد. از سویی، تدوین الگویی در راستای ارزیابی حکمرانی خوب، می‌تواند منشأ آثار مبارکی در شیوه‌ی اداره‌ی وزارت ورزش و جوانان جمهوری اسلامی ایران شود. از جمله می‌توان به تبیین هدفمند استراتژی‌های مربوط به اسناد بالادستی و هماهنگ‌سازی کارکردهای نهادهای موجود در وزارت، توجه بیش از پیش به ابعاد و مؤلفه‌های مغفول در اداره‌ی امور ورزش در راستای ارتقای نظام مدیریتی ورزش کشور و تدوین تجربیات ارزشمند موجود در اداره‌ی امور ورزش کشور و بکارگیری آنها در تصمیمات راهبردی ورزش اشاره کرد (زارعیان، ۱۳۹۸، ص ۶۸۹).

با توجه به مطالب یادشده و این که وزارت ورزش و جوانان، در سازمان‌های تحت مدیریت خود با تخلف‌ها و مشکلات بسیاری دست به‌گریبان است که بر عملکرد این وزارت و فدراسیون‌های ورزشی تأثیر منفی دارد. لذا اتخاذ رویکرد حکمرانی خوب می‌تواند کمک بسزایی در کاهش تخلف‌های اشاره شده داشته باشد که لازمه آن، پیاده‌سازی ابعاد مختلف حکمرانی خوب در این وزارت خانه می‌باشد. تدوین الگوی جامع حکمرانی خوب می‌تواند منشأ توسعه‌ی پایدار انسانی و آثار مبارکی در شیوه‌ی اداره وزارت ورزش و جوانان ایران شود، از جمله می‌توان به: تبیین هدفمند استراتژی‌های مربوط به اسناد بالادستی، هماهنگ‌سازی کارکرد نهادهای موجود در وزارت، توجه بیش از پیش به ابعاد و مؤلفه‌های مغفول در اداره امور ورزش در راستای ارتقاء نظام مدیریتی ورزش کشور، تدوین تجربیات ارزشمند موجود در اداره ورزش کشور و بکارگیری آنها در تصمیمات راهبردی ورزش اشاره کرد. در سال‌های اخیر ابعاد مختلفی برای حکمرانی خوب در ورزش ارائه شده است، همچون؛ "چیلت و مابوت"^۱ (۲۰۰۸)؛ "شفافیت، پاسخگویی، دموکراسی، استقلال و مسئولیت‌های اجتماعی"، کمیته بین‌المللی المپیک؛ "شفافیت، مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی"، اتحادیه اروپا؛ "شفافیت، اخلاق و همبستگی"، سازمان ورزش و تفریح آفریقای جنوبی؛ "مسئولیت، شفافیت، مسئولیت اجتماعی، استقلال، عدالت و مقررات"، کمیسیون ورزش استرالیا؛ "پاسخگویی، مسئولیت‌پذیری و شفافیت". این استانداردها برحسب سازمان، فرهنگ حاکم و شرایط بومی و محلی می‌تواند برای سازمان‌های مختلف، متفاوت باشد. در حوزه ورزش این کدها باید به‌طور ویژه‌ای تعریف شوند؛ زیرا از یک سو، سازمان‌های ورزشی

ویژگی‌های منحصر به فردی دارند؛ و از سوی دیگر، سازمان‌های ورزشی برخلاف اغلب صنایع و شرکت‌ها، زیر ذره‌بین رسانه‌ها قرار دارند؛ بنابراین کدهایی که برای ارزیابی اجرای یک حکمرانی خوب در سازمان‌های دولتی و غیردولتی پیشنهاد شده‌اند، به‌طور کامل برای سازمان‌های ورزشی اجراشدنی نیستند. لذا بومی‌سازی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان بیش از پیش مورد نیاز است و با توجه به آنکه برای هر سازمان و شرکتی، با توجه به جو سازمانی و فرهنگ حاکم بر سازمان و سایر متغیرهای موجود، باید الگویی خاص برای حکمرانی خوب تنظیم گردد، تدوین چارچوبی مناسب برای شناسایی و تعیین شاخص‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان، با وجود تمام شرایط پیچیده مرتبط با موضوعات محلی، ملی و بین‌المللی آن ضروری است تا از این طریق بتوان ضمن نظام‌مند نمودن مدیریت ورزش، در زمینه رشد و توسعه پایدار آن نیز اقدامات مؤثرتری را به عمل آورد. (زارعیان، ۱۳۹۸).

توسعه پایدار

واژه‌ی توسعه‌ی پایدار^۱ در دهه ۱۹۸۰ توسط کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه^۲، موسوم به "کمیسیون برولند"^۳، به عنوان روشی برای مقابله با چالش‌های بزرگ دوران معاصر طراحی شد و به مفهوم توسعه‌ی اجتماعی و اقتصادی همراه با رعایت ملاحظات محیط زیستی است و به عنوان یک راه حل مشترک جامعه جهانی برای مقابله با چالش‌های موجود از جمله تخریب روزافزون محیط زیست و بروز آسیب‌های متعدد اجتماعی در اثر توسعه‌ی اقتصادی لجام گسیخته و به عنوان وسیله‌ای برای رسیدن جوامع به سعادت در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مطرح شده است (مولایی و امین منصور، ۱۳۹۸). همچنین توسعه‌ی پایدار به عنوان توسعه‌ای که نیازهای کنونی جهان را تامین می‌کند، بدون آنکه توانایی نسل‌های آتی را در برآورده کردن نیازهایشان به مخاطره افکند، تعریف شده است (ملکی نیا و بجانی ۱۳۸۸). لذا نتایج زیست محیطی توسعه‌ی اقتصادی موجب شد که بسیاری از اقتصاددانان و اندیشمندان جهان به فکر تجدیدنظر اساسی در مورد شاخص‌ها و اهداف توسعه در جوامع بیفتند (عربی و لشکری، ۱۳۸۳). براندون و لومباردی^۴ (۲۰۰۵)، معتقدند که یکی از مهمترین واژه‌های تاثیرگذار در قرن ۲۱ که بر ابعاد مختلف زندگی انسان و طبیعت در قالب چهار اصل تاثیرگذار بوده، واژه‌ی "توسعه‌ی پایدار" است. می‌توان گفت؛ توسعه‌ی پایدار، نگاهی هنجاری به جهان است (افتخارزاده، ۱۳۹۳). زیرا مجموعه اهدافی را پیشنهاد می‌کند که دنیا باید آرزو کند. در این مفهوم هنجاری-اخلاقی، توسعه‌ی پایدار مستلزم دنیایی است که در آن پیشرفت اقتصادی فراگیر شده، فقر مطلق محو می‌شود، وحدت اجتماعی از طریق سیاست‌های نقویت‌کننده اجتماع تشویق می‌شود و محیط زیست از تخریب ناشی از دخالت بشر مصون می‌ماند (مولایی و امین منصور، ۲۰۱۸). در

1- Sustainable Development
2- World Commission on Environment and Development
3- Brundtland Commission
4- Brandon & Lombardi

این راستا لازم به ذکر است، توسعه‌ی پایدار ترکیبی از دو عنصر مهم است؛ یکی دوام که نشان دهنده‌ی پایداری است و دیگری توسعه که با هدف گسترش و یا ایجاد پتانسیل‌هایی کاملتر، بزرگتر یا بهتر مورد استفاده قرار می‌گیرد. این رویکرد یک فرایند پویا برای جوامع در حال توسعه است، جوامعی که نیازهای نسل کنونی و آتی را از طریق بازسازی و تعادل بخشی محلی به سیستم‌های اجتماعی، اقتصادی و اکولوژیکی و پیوستن جریان‌های محلی به ارتباطات جهانی هماهنگ می‌سازد به گونه‌ای که رفع نیازهای امروز بایستی بدون از دست دادن توانایی پاسخگویی به نیازهای نسل آینده فراهم گردد (آلشوایخات و همکاران^۱، ۲۰۱۷). همچنین بیت لی^۲ (۲۰۱۴)، وهیلمر و واسکو^۳، (۲۰۱۳) توسعه‌ی پایدار را به عنوان حفظ سیستم، ثبات و یا ایجاد توازن بین فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و تکنولوژیکی بدون به خطر افتادن نسل آینده می‌دانند. مفهومی که بین اقتصاد و محیط زیست آشتی برقرار کرده و به دنبال خلق مسیر جدیدی است که پیشرفت و رشد را نه برای چند سال آتی و یک کشور بلکه برای کل سیاره زمین و مدت زمان بسیار طولانی مورد هدف قرار می‌دهد (استرلینگ^۴، ۲۰۱۰).

لایراس و ولتی^۵، (۲۰۱۱) در تعریف توسعه‌ی پایدار از طریق ورزش، بیان می‌کنند که این مفهوم نشان‌دهنده‌ی استفاده عمده‌ی از ورزش برای ایجاد تأثیر مثبت بر سلامت عمومی، جامعه‌پذیری کودکان، جوانان و بزرگسالان، شمول اجتماعی افراد محروم، توسعه اقتصادی مناطق و ایالت‌ها و تقویت تبادل بین فرهنگی و حل تعارض است. ورزش سهم روزافزونی در تحقق صلح، احترام، سلامت، آموزش اجتماعی و توانمندسازی زنان و جوانان دارد و به همین دلیل نقش مهمی در توسعه‌ی پایدار ایفا می‌کند (مجمع عمومی سازمان ملل متحد، ۲۰۱۵). در سال ۲۰۰۱ ایجاد دفتر ورزش و توسعه سازمان ملل متحد اولین گام مهم برای شناخت رسمی و مشروعیت دادن به مفهوم توسعه از طریق ورزش بود (شولنکوف^۶، ۲۰۱۷). این موضوع مهم از زمان تصویب قطعنامه سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۰ با عنوان «ورزش؛ ابزاری برجسته و قدرتمند برای توسعه در جامعه بین‌المللی» چشمگیرتر شد (هارتمن و کواک^۷، ۲۰۱۱). تأکیدهای بعدی مانند بیانیه‌ی مگلینگن^۸ در سال ۲۰۰۳ و نامگذاری سال ۲۰۰۵ به عنوان «سال بین‌المللی ورزش و تربیت‌بدنی» از طرف سازمان ملل متحد، باعث شد آگاهی در مورد توسعه‌ی پایدار از طریق ورزش، به‌عنوان یک فلسفه و زیربنای تحولات مثبت، افزایش یابد (بورنت^۹، ۲۰۱۵). تاکنون حدود ۲۹۵ سازمان در سراسر جهان بصورت رسمی در بستر بین‌المللی ورزش برای توسعه و صلح در حال فعالیت هستند. این موارد در کنار باورهای قدیمی از ورزش به‌عنوان متغیر

1- Alshuwaikhat et al.
2- Beatley
3- Wheele & Ivascu
4- Sterling
5- Lyras & Welty
6- Schulenkorf
7- Hartmann & Kwauk

۸- یک بیانیه‌ی سازمان ملل متحد در مورد اهمیت ورزش در توسعه‌ی جهانی

9- Burnett

تعیین کننده توان، سلامتی و نشاط، می تواند به مثابه یک عامل فرا اجتماعی برای توسعه پایدار مطرح شود. همچنین، طبیعت ورزش براساس مشارکت است و دنیای ورزش، مشارکت طبیعی برای سیستم های اجتماعی را فراهم می کند (شولنکوف و همکاران،^۱ ۲۰۱۱). ورزش و تربیت بدنی می تواند کارکردهای مهمی در راستای توسعه پایدار کشور داشته باشد؛ با این حال، همواره برای دستیابی به این کارکردها به شناسایی راهبردهای تدوین شده و موانع موجود نیاز است. (قربانی و همکاران، ۱۳۹۹).

نقش حکمرانی خوب در تحقق توسعه پایدار

توسعه پایدار عبارت است از هم افزایی مقاصد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و زیست محیطی برای ارتقاء رفاه و آسایش نسل امروزی، بدون آسیب به امکان برآورده کردن نیازهای نسل های آینده. با این تفسیر می توان گفت که توسعه پایدار شامل سیستم مدیریت ارتباطات انسانی و اکوسیستم های طبیعی برای بهره برداری مستمر از منابع به منظور رفاه حال همه ی نسل های بشری است (زاهدی و نجفی، ۱۳۸۵). توسعه پایدار ابعاد و جنبه های گوناگونی دارد و یکی از مشکلات آن نیز گستردگی است که شامل هر چیزی برای هر فردی می شود (هارتمن و کواک، ۲۰۱۱). اما به طور عام، بیشتر مطالعات و صاحب نظران بر توسعه پایدار از دیدگاه اقتصادی، اجتماعی و محیطی تأکید دارند (مجمع عمومی سازمان ملل متحد، ۲۰۱۵؛ زاهدی، ۲۰۱۶؛ مایز و جاکوبس^۲، ۲۰۱۷). از نظر اقتصادی و در راستای دستیابی به توسعه پایدار، بسیاری از کشورها تمایل دارند به سمت متنوع کردن اقتصاد حرکت کنند و خود را از اقتصاد تک محصولی رها کنند؛ ایران نیز از همین دسته از کشورهاست. (قربانی و همکاران، ۱۳۹۹). صنعت های زیادی در سطح جهان برای این امر وجود دارد که یکی از این صناعت ها ورزش است (هارتمن و کواک، ۲۰۱۱). ورزش به دلیل ارتباط با بسیاری از فرصت های اقتصادی مانند گردشگری، بازاریابی و رسانه می تواند گزینه ی مناسبی برای حرکت کشورها به سمت توسعه پایدار باشد (قربانی و همکاران، ۱۳۹۹). از سوی دیگر مطالعات انجام شده در سال های اخیر نشان می دهد یکی از عواملی که می تواند فرایند توسعه کشورها و دستیابی به توسعه پایدار را تسهیل کند، مسئله حکمرانی است (زهیری، ۱۳۹۴). از میان رویکردهای مختلف، رویکرد حکمرانی خوب به عنوان یکی از رویکردهای نوین به توسعه، از اهمیت زیادی برخوردار است (امام جمعه زاده و همکاران، ۱۳۹۵). تا آنجا که نهادهای مالی بین المللی نظیر صندوق بین المللی پول^۳ و بانک جهانی^۴ وجود این رویکرد را برای توسعه جوامع در حال توسعه بسیار ضروری و حیاتی می دانند (رزمی و همکاران، ۱۳۹۴). لذا حکمرانی خوب نه تنها روایتی نو از مفاهیمی چون دموکراسی، حقوق بشر،

1- Schulenkorf et al.

2- Maes & Jacobs

3- International Monetary Fund

4- World Bank

پاسخگویی، مشارکت و حاکمیت قانون است، در عین حال چارچوبی ایجاد می‌کند که همه این اهداف و ارزش‌ها در یک‌جا جمع شوند و اهداف توسعه‌ی انسانی اعم از توسعه‌ی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی با محوریت مردم دنبال شود (دقی و همکاران، ۱۴۰۰). از سوی دیگر در خدمات دولتی نوین به جای اینکه حکومت‌ها صرفاً نقش هدایتی را عهده دار باشند و به عنوان محرک نیروهای بازار عمل کنند، به توانمندسازی شهروندان و خلق ارزش‌های مشترک میان آنها پرداخته و ایجاد ائتلافی از سازمان‌های دولتی، خصوصی و نهادهای مدنی را مورد توجه قرار می‌دهند (آرایی و همکاران، ۱۳۹۶). که نتایجی نظیر پاسخگویی، شفافیت، قانون‌مداری، مشارکت، مسئولیت‌پذیری، کارآیی، اثربخشی، عدالت و انصاف را به دنبال دارد و در اتخاذ سیاست‌های پیش‌بینی شده، آشکار و صریح دولت، بروکراسی شفاف، پاسخگویی شفاف دستگاه‌های اجرایی، مشارکت فعال مردم در امور مختلف اجتماعی و سیاسی و همچنین برابری همه افراد در برابر قانون تبلور پیدا می‌کند (حاجیلو و همکاران، ۱۴۰۰). حکمرانی خوب و توسعه‌ی پایدار دو جنبه کلیدی را به اشتراک می‌گذارند: اول این که هدف هر دو گسترش مشارکت عمومی است و هر دو مفهوم؛ محیطی را ایجاد می‌کنند که در آن دولت‌ها، سازمان‌های اجتماعی، بخش خصوصی و افراد می‌توانند فعالانه در برنامه‌ریزی و مدیریت جامعه شرکت کنند. پایداری و حکمرانی نیازمند تأکید بر رویکردهای شفاف و مطلوب در تصمیم‌گیری است. همچنین، هر دو مفهوم؛ فرایند محور و نتیجه‌گرا هستند (گودینی، ۱۳۹۹). نجفی و همکاران (۱۳۹۸)، در پژوهشی با عنوان نقش حکمرانی خوب در تحقق اقتصاد دانش بنیان در ایران به این نتایج دست یافتند که حکمرانی خوب از طریق کانال‌های ارتباطی، حقوق مالکیت، تضمین اجرای قراردادها، سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، توسعه‌ی سرمایه انسانی و تحقیق و توسعه بر تحقق اقتصاد دانش بنیان تأثیر می‌گذارد. آهنی و همکاران (۱۳۹۸)، در پژوهشی با عنوان تحلیل خوشه‌ای جایگاه ایران در جهان و روندهای آتی مبتنی بر مولفه‌های حکمرانی خوب به بررسی حکمرانی خوب و کیفیت نهادهای حکومتی نتیجه می‌گیرند که در افق زمانی ۲۰۲۱ شاخص پاسخگویی در کشور مسئله‌مند خواهد بود و شاخص حاکمیت قانون و کنترل فساد تقریباً بدون تغییر باقی مانده است و از طرفی، روند بقیه شاخص‌ها بهبود مختصری را نشان داده بود. دادخواه و همکاران (۱۳۹۷)، در تحلیلی ساختاری به بررسی نقش حکمرانی خوب و اقتصاد مقاومتی در توسعه‌ی شهری پرداخته‌اند. مطالعه آنها نشان داد حکمرانی خوب با ابعاد حق اظهارنظر و پاسخگویی، حاکمیت قوانین، کنترل فساد، کیفیت و اثربخشی دولت می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات اقتصادی و اجتماعی باشد. دهاویی^۱ (۲۰۱۹)، در پژوهش خود با عنوان حکمرانی خوب برای توسعه‌ی پایدار، نتیجه می‌گیرد که حکمرانی خوب در روند توسعه نقش بسیار مهم دارد و بعد نهادی برای حکمرانی خوب، بسیار مهم است و با ایجاد محیطی مناسب برای عملکرد سازوکارهای توسعه‌ی پایدار، به دولت کمک می‌کند تا به طور مؤثر،

کارآمد و مسئولانه در برنامه‌های توسعه مشارکت فعال داشته باشد. بسام^۱ (۲۰۱۹) در پژوهش خود با عنوان ایجاد یک سیستم مدیریت دانش موثر در عربستان سعودی با استفاده از اصول حکمرانی خوب به این نتایج دست یافت که اهمیت ارتقاء بهره‌وری در بخش دولتی، مبارزه با فساد و فعال کردن سیستم‌های حاکمیت قانون به عنوان عوامل اصلی حکمرانی خوب به جهت ایجاد سیستم مدیریت دانش با کیفیت از اهمیت فراوانی برخوردار است. استانوویچ و همکاران^۲ (۲۰۱۶) در مطالعه‌ای با عنوان حکمرانی خوب یک ابزار توسعه‌ی پایدار و با هدف تحلیل تأثیرات حکمرانی خوب بر شاخص‌های خاص توسعه‌ی پایدار به این نتایج دست یافتند که حکمرانی خوب می‌تواند از طریق ارتقاء درآمد سرانه بالاتر، امید به زندگی بالاتر، سطح بهداشت و سلامت بالاتر، گسترش فناوری اطلاعات در جامعه، آموزش عمومی و تخصصی مطلوب‌تر به توسعه‌ی پایدار کمک کند.

روش شناسی

این پژوهش از بعد جهت‌گیری تحقیق، کاربردی؛ از بعد رویکرد تحقیق، استقرایی؛ از بعد انتخاب روش پژوهش؛ کیفی-کمی؛ از بعد مکانی تحقیق، کتابخانه‌ای و میدانی؛ از بعد راهبرد پژوهش، پیمایشی؛ از بعد هدف پژوهش، توصیفی و شیوه گردآوری داده‌های پژوهش، مصاحبه و پرسشنامه می‌باشد. جامعه آماری پژوهش شامل دو بخش کیفی و کمی می‌باشد. جامعه آماری بخش کیفی این پژوهش شامل؛ خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه (فوتبال، والیبال، کشتی، جودو، دو و میدانی، ژیمناستیک) استان و مرکز به تعداد ۱۵۰ نفر می‌باشند. جامعه آماری بخش کمی، شامل کلیه مدیران ارشد و میانی وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه (فوتبال، والیبال، کشتی، جودو، دو و میدانی، ژیمناستیک) می‌باشند که در سال ۱۳۹۹ مشغول خدمت می‌باشند. با توجه به روش بکار رفته در این پژوهش، نمونه آماری شامل دو بخش کیفی و کمی است. در بخش کیفی این پژوهش، تعداد ۲۵ نمونه با مد نظر قرار دادن اشباع نظری انتخاب شده است. این اعضاء با توجه به اطلاعات کامل در حوزه حکمرانی خوب در سازمان‌های ورزشی و داشتن رشته تحصیلی مرتبط با موضوع تحقیق، سطح تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر، دارا بودن حداقل ۱۰ سال سابقه خدمت در سازمان یا سابقه ورزشی انتخاب شدند و به‌طور کل خبرگان ورزش بودند. بنابراین در بخش نمونه‌گیری کیفی این پژوهش با قصد انتخاب افراد خبره به‌صورت آگاهانه که دارای ویژگی‌های مشخص و مدنظر محقق باشند از روش نمونه‌گیری غیر احتمالی و از نوع هدفمند استفاده شد. در بخش نمونه‌گیری کمی جهت تعیین نمونه‌ای که به بهترین نحو معرف جامعه آماری باشد، از فرمول نمونه‌گیری کوکران استفاده به عمل آمد و تعداد نمونه آماری ۱۲۰ نفر در نظر گرفته شده است. با توجه به آنکه جامعه آماری تحقیق از طبقات مختلفی تشکیل شده و از طرفی فراوانی

1- Bassam

2- Stojanović et a.

یا وزن هر کدام از این طبقات با یکدیگر متفاوت است، لذا لازم است شانس انتخاب هر طبقه متناسب با میزان وزن همان طبقه باشد. در نتیجه از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای استفاده شده است.

در این پژوهش جهت گردآوری و تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی (تجزیه و تحلیل متون، اسناد و مصاحبه‌ها) از روش پژوهش نظریه‌پردازی زمینه‌بنیان در سه گام کدگذاری باز، محوری و انتخابی استفاده شد. با توجه به روش انجام پژوهش، ارزیابی شاخص‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار، از طریق مصاحبه صورت پذیرفته است. جهت انجام مصاحبه پس از مشورت و رایزنی‌های لازم، با تعداد ۲۵ نفر از مدیران وزارت ورزش و سازمان‌های ورزشی و ورزشکارانی که شرایط لازم برای مصاحبه (تجربه کاری، سطح تحصیلات، اطلاعات کامل و جامع و غیره) داشته‌اند مصاحبه‌هایی انفرادی صورت پذیرفت.

در مرحله‌ی کمی پژوهش، در قسمت بررسی شاخص‌های حکمرانی خوب که بر اساس معیارهای استخراج‌شده از مبانی نظری و برگزاری جلسات با خبرگان امر از طریق مصاحبه و ارزیابی آن صورت گرفت، به طراحی پرسشنامه‌ای باهدف ارزیابی عوامل شناسایی‌شده، به صورت پرسشنامه بسته پاسخ با طیف درجه‌بندی لیکرت ۵ گزینه‌ای (خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم) در اختیار نمونه آماری پژوهش قرار گرفت و از طریق آزمون‌های آماری بررسی و رتبه‌بندی شد. پس از انجام مصاحبه و نگارش متن مصاحبه در فرم مصاحبه، اقدام به بررسی و تحلیل مصاحبه شد که در این پژوهش میزان تکرار، تعداد واژه‌ها، الفاظ، کنایه‌ها و اصطلاحات به کاررفته در جمله‌ها و میزان تکرارشان شمارش و بررسی شد تا الگوهای موجود در گفته‌ها کشف شود. جهت کشف الفاظ، کنایه‌ها و اصطلاحات به کاررفته، از نرم‌افزار MAXQDA به منظور کشف شاخص‌های مرتبط با حکمرانی خوب استفاده شد. از آنجایی که ممکن است تعدادی از شاخص‌های کشف‌شده، مشابه با شاخص‌های موجود در پیشینه پژوهش باشد، لازم است تا شاخص‌های مشابه با یکدیگر ادغام گردند که پس از ادغام آن‌ها، شاخص‌هایی که به‌طور اختصاصی مربوط به پیشینه تحقیق و مصاحبه بودند نیز مشخص شدند. در نهایت از ۸۹ شاخص ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان، ۶۱ شاخص از پیشینه تحقیق و ۵۳ شاخص از مصاحبه مشخص شده است. ضمن آنکه ۳۷ شاخص در بین شاخص‌های پیشینه پژوهش و مصاحبه‌های صورت گرفته، مشترک بوده‌اند. برای نیل به اهداف پژوهش موردنظر و آزمون سؤالات مطرح‌شده از دو روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. در این بخش، اطلاعات جمع‌آوری‌شده از طریق پرسشنامه‌ها بر اساس آمار توصیفی با استفاده از نرم‌افزار SPSS از شاخص‌هایی مانند جداول توزیع فراوانی، میانگین و واریانس جهت توصیف داده‌ها استفاده شد. در بخش آمار استنباطی نیز به ترتیب از آزمون‌های کفایت نمونه و بارتلت، فریدمن و غیره استفاده شده است.

یافته‌ها

تجزیه و تحلیل توصیفی

جدول ۱: توزیع فراوانی آزمودنی‌ها

جنسیت	فراوانی	رده‌های سنی	فراوانی	تحصیلات	فراوانی	سابقه خدمت	فراوانی
مرد	۹۳	کمتر از ۳۰ سال	۲۶	کاردانی و کمتر	۲۱	کمتر از ۵ سال	۱۴
زن	۲۷	۳۱ تا ۴۰ سال	۲۱	کارشناسی	۳۴	۶ تا ۱۰ سال	۱۳
کل	۱۲۰	۴۱ تا ۵۰ سال	۳۴	کارشناسی ارشد	۴۳	۱۱ تا ۱۵ سال	۲۹
		بیشتر از ۵۰ سال	۳۹	دکتری	۲۲	۱۶ تا ۲۰ سال	۲۸
						بیشتر از ۲۰ سال	۳۶

تجزیه و تحلیل استنباطی

سؤال اول: مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار کدامند؟

قبل از انجام تحلیل‌های اصلی، با استفاده از آزمون کولموگروف-اسمیرنف مشخص شده است که آیا داده‌های (متغیرهای بیان‌شده) حاصله از پرسشنامه، نرمال‌اند یا خیر؟ در صورت نرمال بودن داده‌ها از آزمون‌های پارامتری جهت بررسی و آزمون فرضیه‌ها استفاده می‌شود، در غیر این صورت از آمار ناپارامتری استفاده می‌گردد. جدول ۲ نتایج مربوط به آزمون نرمال بودن متغیرها را نشان می‌دهد. نحوه‌ی نتیجه‌گیری در این آزمون بدین صورت است که اگر میزان P-Value کمتر از ۰/۰۵ باشد داده غیر نرمال و اگر بیشتر از ۰/۰۵ باشد داده‌ها نرمال‌اند.

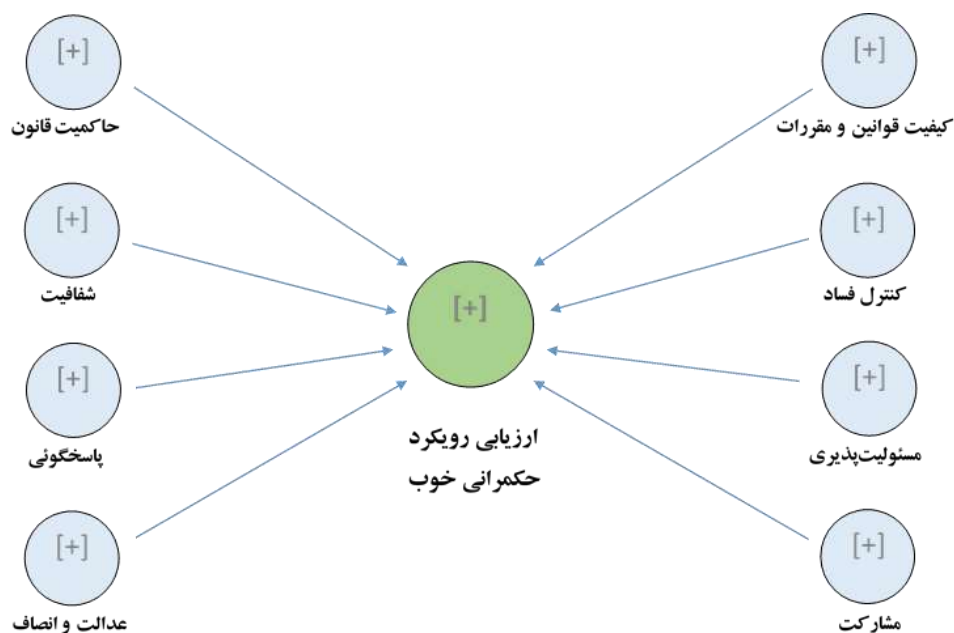
جدول ۲: آزمون نرمال بودن مربوط به متغیرهای بخش مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب پرسشنامه

متغیرهای پژوهش	آماره کولموگروف-اسمیرنف	P-Value	نتیجه آزمون
حاکمیت قانون	۰/۰۵۹	۰/۲۰۰	نرمال است.
شفافیت	۰/۰۶۶	۰/۲۰۰	نرمال است.
پاسخگویی	۰/۰۸۹	۰/۰۲۰	نرمال نیست.
عدالت و انصاف	۰/۰۵۱	۰/۲۰۰	نرمال است.
کیفیت قوانین و مقررات	۰/۰۷۱	۰/۲۰۰	نرمال است.
کنترل فساد	۰/۰۹۵	۰/۰۱۰	نرمال نیست.
مسئولیت‌پذیری	۰/۰۸۵	۰/۰۴۲	نرمال نیست.
مشارکت	۰/۰۶۵	۰/۲۰۰	نرمال است.

همان‌طور که از جدول ۲ ملاحظه می‌شود، برخی از متغیرهای مربوط به مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب نرمال نمی‌باشند، از طرفی حجم نمونه نیز با توجه به تعداد گویه‌های پرسشنامه کم بوده، در نتیجه جهت آزمون برای این متغیرها از آزمون ناپارامتری استفاده می‌کنیم. حال برای تأیید ابعاد مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری با رویکرد حداقل مربعات جزئی (PLS-SEM)^۱، در دو مرحله اصلی «بررسی برازش مدل» و سپس «آزمودن سؤالات پژوهش» انجام می‌گیرد.

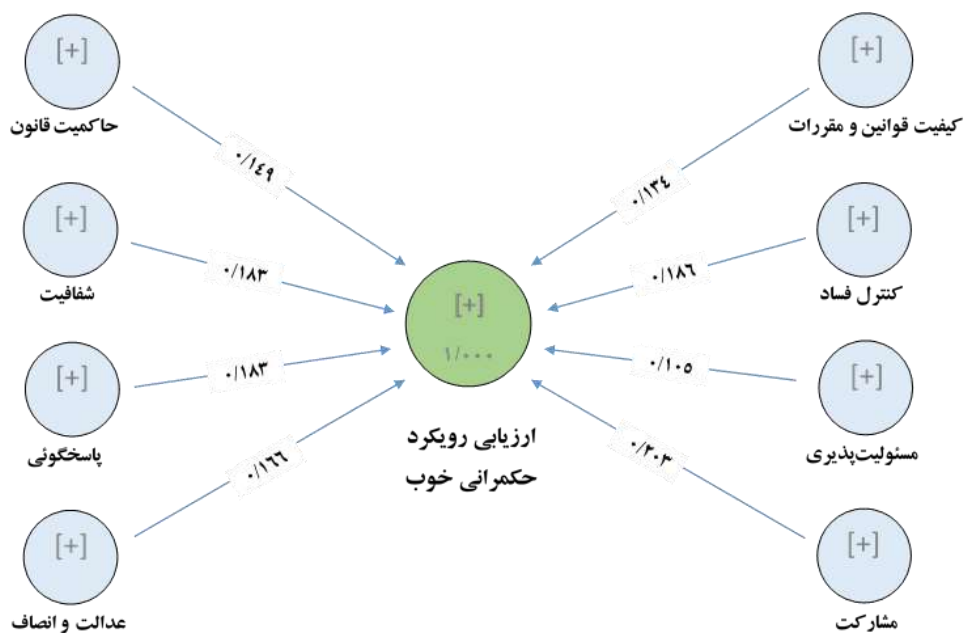
برازش مدل

پس از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، نوبت به برازش مدل تأییدی می‌رسد. بخش مدل ساختاری برخلاف مدل اندازه‌گیری، به سؤالات (متغیرهای آشکار) نمی‌پردازد و تنها متغیرهای پنهان و روابط میان آن‌ها بررسی می‌شوند.

شکل ۱: مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب

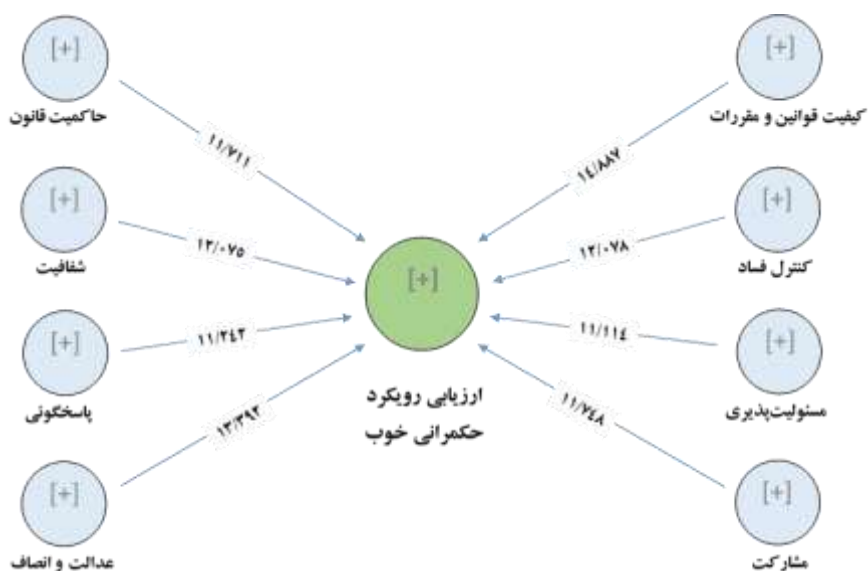
ضرایب معناداری برازش مدل ساختاری با استفاده از ضرایب T به این صورت است که این ضرایب باید از ۱/۹۶ بیشتر باشد یا به طور معادل مقادیر p-value مربوطه برای آن‌ها کمتر از ۰/۰۵ باشد، تا بتوان در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار بودن آن‌ها را تأیید نمود.

شکل ۲: مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب در حالت ضرایب استاندارد

معیار R²

دومین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری در یک پژوهش، ضرایب R² مربوط به متغیرهای پنهان درون‌زای (وابسته‌ی) مدل است. معیار مذکور درون دواير مربوط به مدل تأییدی مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب پژوهش نشان داده می‌شوند.

شکل ۳: مدل تأییدی مدل ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب در حالت معنی‌داری ضرایب

در ادامه، شاخص‌های سنجش عوامل و ضریب تعیین عوامل مورد بررسی قرار می‌گیرند. قابل ذکر است که آماره t (t-value) معنی‌دار بودن اثر متغیرها را بر هم نشان می‌دهد.

جدول ۳: جدول ضرایب مسیر مستقیم و ضریب معنی‌داری آن‌ها در مدل تأییدی مدل ارزیابی حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار

مسیر میان متغیرها	ضرایب مسیر	آماره t	p-value	نتیجه
حاکمیت قانون -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۴۹	۱۱/۷۱۱	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
شفافیت -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۸۳	۱۲/۰۷۵	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
عدالت و انصاف -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۶۶	۱۳/۳۹۲	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
مسئولیت‌پذیری -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۰۵	۱۱/۱۱۴	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
مشارکت -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۲۰۳	۱۱/۷۴۸	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
پاسخگویی -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۸۳	۱۱/۲۴۲	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
کنترل فساد -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۸۶	۱۲/۰۷۸	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.
کیفیت قوانین و مقررات -> ارزیابی حکمرانی خوب	۰/۱۳۴	۱۴/۸۸۷	۰/۰۰۰۹	معنی‌دار است.

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که ضریب مسیر حاکمیت قانون بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۴۹ و آماره t برابر با ۱۱/۷۱۱ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه، حاکمیت قانون در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد.

ضریب مسیر شفافیت بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۸۳ و آماره t برابر با ۱۲/۰۷۵ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه شفافیت در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد.

ضریب مسیر عدالت و انصاف بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۶۶ و آماره t برابر با ۱۳/۳۹۲ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه، عدالت و انصاف در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان تأثیر با رویکرد توسعه‌ی پایدار معنی‌دار و مثبتی دارد.

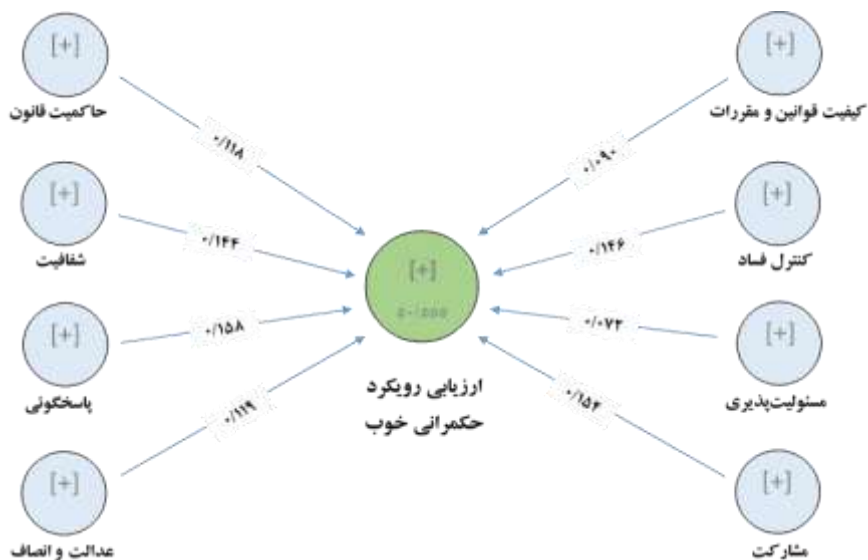
ضریب مسیر مسئولیت‌پذیری بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۰۵ و آماره t برابر با ۱۱/۱۱۴ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه، مسئولیت‌پذیری در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد.

ضریب مسیر مشارکت بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۲۰۳ و آماره t برابر با ۱۱/۷۴۸ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در

نتیجه، مشارکت در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. ضریب مسیر پاسخگویی بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۸۳ و آماره t برابر با ۱۱/۲۴۲ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه پاسخگویی در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. ضریب مسیر کنترل فساد بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۸۶ و آماره t برابر با ۱۲/۰۷۸ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه کنترل فساد در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد. ضریب مسیر کیفیت قوانین و مقررات بر ارزیابی حکمرانی خوب برابر با ۰/۱۳۴ و آماره t برابر با ۱۴/۸۸۷ و مقدار p-value کمتر از ۰/۰۵ بوده است. در نتیجه، کیفیت قوانین و مقررات در تبیین ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار تأثیر معنی‌دار و مثبتی دارد.

سؤال دوم: آیا میزان اهمیت مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار به لحاظ رتبه‌بندی متفاوت است؟

برای بررسی سؤال دوم پژوهش از تحلیل نقشه عملکرد-اهمیت (IPMA) استفاده می‌کنیم، تحلیل نقشه عملکرد-اهمیت که تحلیل ماتریس عملکرد-اهمیت نیز نامیده می‌شود، شیوه‌ای است متفاوت جهت ارائه اطلاعات مدل خروجی IMPA بر هدف تعیین اهمیت نسبی سازه‌ها در مدل PLS متمرکز شده است. قابل ذکر است در تحلیل زیر متغیر ارزیابی حکمرانی خوب به عنوان متغیر وابسته نهایی در مدل در نظر گرفته

شکل ۴: خروجی مدل اصلی پژوهش در تحلیل IPMA

شده است.

جدول نتایج تحلیل IPMA

جدول ۴: جدول عملکرد-اهمیت ابعاد مدل در تأثیر روی ارزیابی حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار

ارزیابی رویکرد حکمرانی خوب				
رتبه	عملکرد	رتبه	اهمیت	
۴	۵۱/۷۶۰	۶	۰/۱۱۸	حاکمیت قانون
۵	۵۱/۰۴۱	۴	۰/۱۴۴	شفافیت
۳	۵۲/۱۵۱	۵	۰/۱۱۹	عدالت و انصاف
۲	۵۳/۵۱۴	۸	۰/۰۷۲	مسئولیت‌پذیری
۷	۴۷/۲۴۴	۲	۰/۱۵۴	مشارکت
۶	۴۹/۶۴۴	۱	۰/۱۵۸	پاسخگویی
۸	۴۷/۱۴۵	۳	۰/۱۴۶	کنترل فساد
۱	۵۶/۵۱۶	۷	۰/۰۹۰	کیفیت قوانین و مقررات

همان‌طور که ملاحظه می‌گردد، با توجه به تحلیل IPMA از بین متغیرهای مؤثر بر ارزیابی الگوی حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار در مدل از نظر اهمیت بیش‌ترین رتبه و اولویت مربوط به متغیر پاسخگویی با ضریب اهمیت ۰/۱۵۸، اولویت دوم مربوط به متغیر مشارکت با ضریب اهمیت ۰/۱۵۴، سومین اولویت مربوط به متغیر کنترل فساد با ضریب اهمیت ۰/۱۴۶، چهارمین اولویت مربوط به متغیر شفافیت با ضریب اهمیت ۰/۱۴۴، پنجمین اولویت مربوط به متغیر عدالت و انصاف با ضریب اهمیت ۰/۱۱۹، ششمین اولویت مربوط به متغیر حاکمیت قانون با ضریب اهمیت ۰/۱۱۸، هفتمین اولویت مربوط به متغیر کیفیت قوانین و مقررات با ضریب اهمیت ۰/۰۹ و کمترین رتبه و اولویت مربوط به متغیر مسئولیت‌پذیری با ضریب اهمیت ۰/۰۷۲ می‌باشند.

- بنابر داده‌های به‌دست‌آمده پاسخگویی با ضریب اهمیت ۰/۱۵۸ در رتبه اول اهمیت قرار دارد و باید برای حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار در درجه اول مورد توجه قرار گیرد.

سؤال سوم: وضعیت موجود مؤلفه‌های ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار چگونه است؟

حاکمیت قانون دارای میانگین ۳/۰۵ و انحراف از معیار ۰/۶۲ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت حاکمیت قانون در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. شفافیت دارای میانگین ۳/۰۵ و انحراف از معیار ۰/۶۴ است در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت شفافیت در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. پاسخگویی دارای میانگین ۳/۰۱ و انحراف از معیار ۰/۵۴ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت پاسخگویی در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. عدالت و انصاف دارای میانگین ۳/۰۵ و انحراف از معیار ۰/۶۳ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت عدالت و

انصاف در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. کیفیت قوانین و مقررات دارای میانگین ۳/۲۷ و انحراف از معیار ۰/۷۶ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت کیفیت قوانین و مقررات در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. کنترل فساد دارای میانگین ۲/۹۲ و انحراف از معیار ۰/۶۰ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت کنترل فساد در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. مسئولیت‌پذیری دارای میانگین ۳/۰۶ و انحراف از معیار ۰/۷۱ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت مسئولیت‌پذیری در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. مشارکت دارای میانگین ۲/۹۲ و انحراف از معیار ۰/۶۷ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت مشارکت در وزارت ورزش و جوانان در حد متوسط بوده است. ارزیابی حکمرانی خوب دارای میانگین ۳/۰۲ و انحراف از معیار ۰/۴۷ است، در نتیجه از دیدگاه آزمودنی‌های پژوهش، وضعیت ارزیابی الگوی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار در حد متوسط بوده است.

متغیر	میانگین	انحراف از معیار	مقدار ثابت مورد آزمون ۳			وضعیت
			درجه آزادی	مقدار احتمال p-value	نتیجه آزمون	
	آماره t					
حاکمیت قانون	۳/۰۵	۰/۶۲	۱۱۹	۰/۳۸۱	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
شفافیت	۳/۰۵	۰/۶۴	۱۱۹	۰/۴۱۷	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
پاسخگویی	۳/۰۱	۰/۵۴	۱۱۹	۰/۷۶۸	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
عدالت و انصاف	۳/۰۵	۰/۶۳	۱۱۹	۰/۳۴۶	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
کیفیت قوانین و مقررات	۳/۲۷	۰/۷۶	۱۱۹	۰/۰۰۹	رد فرضیه صفر	بیش از متوسط
کنترل فساد	۲/۹۲	۰/۶۰	۱۱۹	۰/۱۵۱	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
مسئولیت‌پذیری	۳/۰۶	۰/۷۱	۱۱۹	۰/۳۷۸	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
مشارکت	۲/۹۲	۰/۶۷	۱۱۹	۰/۲۰۷	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط
ارزیابی حکمرانی خوب	۳/۰۲	۰/۴۷	۱۱۹	۰/۵۷۹	تأیید فرضیه صفر	در حد متوسط

جدول ۵: بررسی وضعیت مطلوب متغیرهای مدل ارزیابی حکمرانی خوب با رویکرد توسعه‌ی پایدار

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج به‌دست آمده از پژوهش نشان از آن دارد که مؤلفه‌ها و شاخص‌های ارزیابی حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار شامل: ۸ مؤلفه‌ی حاکمیت قانون، شفافیت، عدالت و انصاف، مسئولیت‌پذیری، مشارکت، پاسخگویی، کنترل فساد و قوانین و مقررات می‌باشد که در ذیل هر یک از مؤلفه‌ها و شاخص‌های شناسایی شده، تشریح شده است.

- **حاکمیت قانون:** نتایج به‌دست آمده از داده‌های به‌دست آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و

فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که حاکمیت قانون می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. این زیرمؤلفه‌ها شامل غالب بودن قانون به جای روابط، تدوین خط‌مشی‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی، پیگیری برای ایجاد قوانین و مقررات، برخورد همه‌جانبه با پارتی‌بازی، تخصیص به‌موقع اعتبارات هزینه‌ای، مشخص کردن ابزار اجرا در حین قانون‌گذاری، نظارت مؤثر و دقیق در سازمان و... می‌باشد. قانونمندی و حاکمیت قانون، جوهره و روح حکمرانی خوب است و بدون آن، حکمرانی کالبدی بی‌روح، فاقد پاسخگویی و کارآمدی خواهد بود. در واقع، حکمرانی خوب، نیازمند چارچوب‌های قانونی بی‌طرفانه‌ای است که غیر مغرضانه اجرا شوند. این شاخص، حوزه‌ای را می‌سنجد که در آن، عاملان به قوانین اعتماد دارند و از آن‌ها اطاعت می‌کنند.

- **شفافیت:** نتایج به‌دست آمده از داده‌های به‌دست آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که شفافیت می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، شفافیت شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل شفاف‌سازی در مورد فرآیند اخذ تصمیمات در سازمان، انتشار اساس‌نامه و چارت سازمانی، انتشار قوانین و مقررات، نقش‌ها و مسئولیت‌های سازمان، استفاده از اطلاعات بروز و باکیفیت در تصمیم‌گیری، نظام بازرسی مستقل در شفافیت، ایجاد مقررات حمایت از رسانه‌ها برای مقوله شفافیت، خط‌مشی و استراتژی‌های جامع در شفافیت و... می‌باشد. شاخص شفافیت که مبنای اصلی برای اعتمادسازی بین وزارت ورزش و مردم است اگر که این شاخص در وضعیت مطلوبی قرار داشته باشد مردم به نهاد ورزش کشور با دیدی متفاوت نگاه خواهند کرد که در این صورت جنبه‌های دیگر حکمرانی در وزارت ورزش تحقق خواهند پذیرفت.

- **عدالت و انصاف:** نتایج به‌دست آمده از داده‌های به‌دست آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که عدالت و انصاف می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، عدالت و انصاف شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل تقویت الزامات قانونی و اجرایی به منظور پاسخگو بودن در برابر رفتار ناعادلانه، در نظر گرفتن التزام عملی به اسلام در نظام استخدام و ارتقا، ایجاد قوانین سختگیرانه در رفتارهای ناعادلانه، ارائه خدمات باکیفیت، تشویق کارکنان و مدیران به عرضه گزارش‌های صحیح و عادلانه از عملکرد، ایجاد کمیته پیگیری عدالت سازمانی، بارگیری مدیران رعایت‌کننده عدالت و انصاف

و... می‌باشد. این یافته نشان داده است که از دیدگاه خبرگان، حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان نیاز به مؤلفه عدالت و انصاف دارد. عدالت و انصاف در سازمان‌های مختلف امری است ضروری که باید مورد توجه مدیران ارشد قرار گیرد. چراکه بدون مدنظر قرار دادن عدالت در این وزارت، نمی‌توان به آینده‌ی آن امیدوار بود. چراکه نا عدالتی سبب عدم اعتماد به وزارت، سازمان‌ها ورزشی و به‌طور کل بی‌اعتمادی به ورزش می‌شود.

- **مسئولیت‌پذیری:** نتایج به‌دست آمده از داده‌های به‌دست آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که مسئولیت‌پذیری می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، مسئولیت‌پذیری شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل خدمت به ذینفعان، تلاش تا حصول نتیجه، ارتقای رفتار حرفه‌ای، رعایت موازین اخلاقی، تعهد نسبت به آیندگان و... می‌باشد. در حکمرانی خوب نهادها و فرایندهای تصمیم‌گیری در یک چارچوب زمانی منطقی به همه ذی‌نفعان آن خدمات لازم را ارائه می‌دهند. نیل به این هدف تنها زمانی امکان‌پذیر است که نهاد‌های تصمیم‌گیر نسبت به تأمین خواسته‌ها و تمایلات افراد احساس مسئولیت داشته باشند. مسئولیت‌پذیری را می‌توان یکی از کلیدی‌ترین مؤلفه‌های حکمرانی خوب به شمار آورد. در کنار سازمان‌های غیرورزشی، سازمان‌های ورزشی نیز باید در قبال سیاست‌ها و اقدامات خود مسئولیت‌پذیر باشند. در واقع، در حکمرانی خوب وزارت ورزش و سازمانه و نهاد‌های تابعه باید در خدمت ذینفعان باشند و در قبال وظایف محوله مسئول باشند.

- **مشارکت:** نتایج به‌دست آمده از داده‌های حاصل از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که مشارکت می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، مشارکت شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل دسترسی مردم به اطلاعات، ارتقاء درک شهروندان، دخیل نمودن شهروندان در زمان طراحی و تدوین سیاست‌ها در جلسات کمیته‌ای و مشورتی، عدالت و بینش راهبردی، ایجاد خدمات منسجم، عدالت و بینش راهبردی و... می‌باشد. مشارکت به عنوان یکی از ضرورت‌های حکمرانی خوب در حوزه ورزش به‌طور جدی مورد توجه تصمیم‌گیرندگان و مدیران ورزشی قرار گرفته است و این امر در وزارت ورزش و جوانان نیز به جهت تأثیر آن بر عملکرد و بازخورد صحیح تصمیمات اتخاذشده، مورد توجه باید قرار گیرد. در واقع وزارت ورزش و جوانان برای پیاده‌سازی حکمرانی خوب باید مساله مشارکت را به طور دقیق و جدی پیگیری نماید

تا بتواند از ظرفیت حداکثری برای اتخاذ تصمیمات صحیح و کاربردی برای کارکنان، ورزشکاران و جامعه برخوردار گردد.

- **پاسخگویی:** نتایج به‌دست‌آمده از داده‌های به‌دست‌آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که پاسخگویی می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، پاسخگویی شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل میزان پاسخگویی سازمان در برابر ذینفعان بیرونی، میزان پاسخگویی در برابر کارکنان، منطبق بودن انتظارات و اهداف با واقعیت، افزایش دقت و سرعت در پاسخگویی، پیگیری اصلاح قوانین و مقررات در راستای حذف قوانین دست و پا گیر، پیگیری عدم چندشغله بودن کارکنان، قوی بودن امکانات فیزیکی و مادی سازمان برای پاسخگویی و... می‌باشد. پاسخگویی یکی از شاخص‌های حکمرانی خوب است. مدیران وزارت ورزش و جوانان و سازمان‌های تابعه، باید نیازها و خواسته‌های کارکنان، ورزشکاران و افراد حوزه‌ی تحت بررسی را دریابند و بپذیرند و هم نسبت به آن واکنش و پاسخ مناسب از خود نشان دهند.

- **کنترل فساد:** نتایج به‌دست‌آمده از داده‌های به‌دست‌آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که کنترل فساد می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، کنترل فساد شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل نظارت بر فساد در میان مقامات رسمی، اثربخشی تدابیر ضد فساد و تأثیر آن بر جذب سرمایه‌های خارجی، مبارزه با پرداخت اضافی یا رشوه برای گرفتن مجوزهای اقتصادی، ترویج فرهنگ اعتماد عمومی به صداقت مالی سیاستمداران، رشد رقابت سالم و جلوگیری از عقب ماندن تلاش‌ها در جهت کاهش فقر و بی‌عدالتی اجتماعی و... می‌باشد.

- **کیفیت قوانین و مقررات:** نتایج به‌دست‌آمده از داده‌های به‌دست‌آمده از پژوهش نشان داده است که خبرگان و مدیران وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های تابعه اذعان داشته‌اند که کیفیت قوانین و مقررات می‌تواند به عنوان یکی از مؤلفه‌های حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان با رویکرد توسعه‌ی پایدار مطرح گردد. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، کیفیت قوانین و مقررات شامل زیرمؤلفه‌هایی می‌باشد که کلیت این مؤلفه را تشکیل می‌دهند. این زیرمؤلفه‌ها شامل وجود قوانین خاص، آگاهی ارباب‌رجوعان در خصوص قوانین، ایجاد استراتژی‌های سازمانی مناسب، عدم وجود مقررات دست و پاگیر و پیچیده، وجود مقررات چرخش و ثبات شغلی، هماهنگی با دستگاه‌های مرتبط و عدم پیچیدگی قوانین می‌باشد. این شاخص، توانایی وزارت ورزش و جوانان را در تدوین و اجرای سیاست‌های

بی‌عیب و نقص و قوانینی می‌سجد که اجازه توسعه‌ی ورزش و برنامه‌های مبتنی بر آن را می‌دهد و آن را ترویج می‌کند.

پیشنادهای کاربردی

- پیشنهاد می‌شود؛ وزارت ورزش و جوانان ضمن تدوین برنامه‌ی راهبردی پاسخگویی به ذینفعان، نظام جمع‌آوری نظرات، انتقادات و پیشنهادهای را برای بهبود مستمر مولفه پاسخگویی تقویت نماید.

- نظر به نقش مهم رسانه‌ها به عنوان یکی از ارکان حکمرانی خوب در مطالبه، اطلاع‌رسانی و توسعه‌ی ورزش، پیشنهاد می‌شود؛ وزارت ورزش و جوانان برای ارتباط دو سویه با مردم یعنی؛ اطلاع‌رسانی و پاسخگویی به مطالبات و آگاهی از نظرات جامعه‌ی هدف از نحوه و کیفیت ارائه‌ی خدمات، سیستم مناسب و کارآمد رسانه‌ای را جهت ارزیابی و اخذ بازخورد مستمر از تصمیمات، فرآیندهای کاری و عملکرد خود طراحی نماید.

- وزارت ورزش و جوانان برای تحقق حکمرانی خوب با هدف نیل به توسعه‌ی پایدار در ورزش و ریشه‌کنی، بازدارندگی و کنترل فساد و حفظ اعتماد مردم به عنوان مهمترین سرمایه‌ی این وزارت‌خانه و نشان دادن عزم راسخ خود برای شفاف‌سازی، توسعه‌ی عدالت و برداشتن گام‌های اساسی و عملی جهت کنترل فساد، ساز و کار مشارکت مردم در مبارزه با فساد را طراحی و فراهم نماید.

- با توجه به فعالیت ورزشی بسیاری از دستگاه‌ها، نهادها، شرکت‌ها و موسسات دولتی و غیردولتی، به منظور بهبود حاکمیت قانون و قانون‌مداری و ایفای نقش حاکمیتی و هدایت‌گری وزارت ورزش و جوانان، قانون جامع ورزش کشور تصویب و براساس آن، اهداف کلان، سیاست‌ها، استراتژی‌ها، خط‌مشی‌ها، مقررات و آیین‌نامه‌های اجرایی لازم برای ایجاد انسجام، وحدت رویه و هماهنگی در ارکان مختلف ورزش کشور تدوین شود.

- با عنایت به جهانی بودن امر ورزش و نفوذ و لازم‌الاجرا بودن قوانین بین‌المللی و به منظور هماهنگی و سهولت در ارتباطات بین‌المللی و برخورداری از مزیت‌های مربوطه، پیشنهاد می‌شود؛ قوانین و مقررات مورد عمل ورزش کشور با حفظ اصول و موازین شرعی و قانونی و شأن نظام جمهوری اسلامی با قوانین و مقررات و موازین بین‌المللی منطبق و تصویب گردد.

- نظر به حساسیت بالا و دقت نظر مردم نسبت به ورزش و تبعات بسیار منفی عدم توجه به حاکمیت قانون در ورزش، این وزارت‌بطور جدی با تبعیض، پارتی‌بازی و اقدامات غیرقانونی، سخت‌مبارزه نموده و با تدوین قوانین و مقررات لازم‌الرعايه برای همگان، زمینه‌ی ایجاد سازمانی قانونمند را فراهم سازد.

- با توجه به مردمی بودن امر ورزش، دستگاه ورزش برای پیاده سازی حکمرانی خوب، مولفه‌ی مشارکت مردم را به طور دقیق و جدی نهادینه نماید تا بتواند از ظرفیت عظیم جامعه برای اتخاذ تصمیمات صحیح و کاربردی بهره برده و با تفویض اختیار و واگذاری امور اجرایی و تصدی‌گری به استان‌ها و هیأت‌های ورزشی استانی و نهادهای عمومی غیردولتی، ضمن مشارکت دادن بخش زیادی از ذینفعان، در ورزش کل کشور نیز انسجام و پویایی ایجاد نموده و خود به عنوان یک حکمران به مسائل راهبردی و سیاست‌گذاری بپردازد.

- پیشنهاد می‌شود؛ این وزارت با توجه به نقش حاکمیتی و اختیارات قانونی خویش و بر اساس اصول تناسب اختیار و مسئولیت و وحدت فرماندهی، پذیرای مسئولیت تصمیمات و اقدامات ورزشی خود و همه‌ی فدراسیون‌ها و نهادهای دخیل در امر ورزش بوده و درقبال ذینفعان حال و آینده کاملاً پاسخگو باشد.

- به منظور بر خورداری همه‌ی افراد جامعه از فرصت‌های برابر در حکمرانی خوب، پیشنهاد می‌شود؛ وزارت ورزش و جوانان برای بهره‌مندی آحاد جامعه از امکانات ورزشی موجود، سرانه‌ی ورزشی مناطق مختلف کشور را تعیین و به طور عادلانه تعمیم دهد.

- نظر به اینکه اصول حکمرانی خوب به صورت زنجیره‌ای متصل به هم بوده و اجرایی شدن هر کدام از آنها، مستلزم اجرای سایر اصول بوده و نمی‌توان انتظار داشت که یک شاخص بدون توجه به دیگر شاخص‌ها جنبه‌ی اجرایی چندانی پیدا کند، لذا پیشنهاد می‌شود؛ وزارت ورزش و جوانان، کلیه مولفه‌های حکمرانی خوب را با توجه به درجه‌ی اهمیت آن‌ها در ارکان ورزش کشور نهادینه نماید.

منابع

- احمدی، بهشت. (۱۳۹۷). حکمرانی خوب در ورزش: نقش سرمایه اجتماعی در ارتقای آن، پژوهش در ورزش تربیتی، ۱۴، ۳۰۱-۳۲۶.
- آرایی، وحید؛ قاسمی، ابوالفضل؛ معینی فر، یاسر. (۱۳۹۶). توصیه‌های سیاستی موانع تحقق‌پذیری حکمرانی خوب در اداره‌ی امور عمومی (مطالعه‌ی موردی: فرمانداری و شهرداری شهرستان مینودشت). مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی (مطالعات راهبردی جهانی شدن)، ۷(۲۵)، ۱۱۳-۱۳۳.
- افتخارزاده، سعید. (۱۳۹۳). درآمدی بر توسعه پایدار، تهران: ناشر آرون.
- افشاری، مصطفی؛ علم، زهرا؛ قربانی، سعید. (۱۴۰۱). تحلیل کیفی حکمرانی خوب الکترونیک در وزارت ورزش و جوانان، ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایرا، ۵(۱۰)، ۱۰۹۲-۱۱۰۶.
- امام‌جمعه‌زاده، سیدجواد؛ شهرام‌نیا، امیرمسعود؛ صفریانی، روح‌الله. (۱۳۹۵). الگوی حکمرانی خوب؛ جامعه همکار و دولت کارآمد در مدیریت توسعه. فصلنامه تخصصی علوم سیاسی، ۱۲(۳۶)، ۷-۴۰.
- آهنی، منا؛ موسی‌خانی، مرتضی؛ نجف‌بیگی، رضا؛ افشارکاظمی، محمدعلی. (۱۳۹۸). تحلیل خوشه‌ای جایگاه ایران در جهان و روندهای آتی مبتنی بر مولفه‌های حکمرانی خوب، آینده پژوهی مدیریت (پژوهش‌های مدیریت)، ۳۰(۱۱۶)، ۹۹-۱۱۸.
- بابایی مراد، بهناز. (۱۴۰۱). ارزیابی عملکرد مدیریت شهری در چهارچوب حکمرانی خوب و ارتباط آن با کیفیت زندگی شهری و سرمایه اجتماعی، معماری و شهرسازی آرمان شهر، ۳۹، ۲۲۷-۲۳۸.
- بیغان، وحید؛ یعقوبی، نورمحمد؛ کیخا، عالمه (۱۴۰۱)، شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موثر بر حکمرانی خوب با رویکرد توسعه پایدار، پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۱۵(۵۵)، ۱۲۳-۹۳.
- جولایی، حمید. (۱۳۹۸). تبیین عناصر محتوایی الگوی مدیریت عملکرد مبتنی بر حکمرانی خوب در بخش دولتی، پژوهش‌های مدیریت عمومی، ۱۲(۴۵)، ۱۸۷-۲۱۰.
- حاجیلو، محمد؛ محمدی، نبی‌اله؛ درودی، هما؛ منصور، علی. (۱۴۰۰). تدوین الگوی توسعه منابع انسانی آموزش محور مبتنی بر حکمرانی خوب در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور (مطالعه کیفی). راهبردهای آموزش (راهبردهای آموزش در علوم پزشکی)، ۱۴(۴)، ۱۶۱-۱۷۱.
- دادخواه، هادی؛ زمانیان، غلامرضا؛ دهمرده قلعه نو، نظر. (۱۳۹۷). نقش حکمرانی خوب و اقتصاد مقاومتی در توسعه شهری. راهبرد، ۲۷(۸۷)، ۱۴۱-۱۶۲.
- دقتی، عادل؛ یعقوبی، نورمحمد؛ کمالیان، امین رضا؛ دهقانی، مسعود؛ مرادی، ابراهیم. (۱۳۹۸). ارائه الگوی استقرار و توسعه حکمرانی الکترونیک با استفاده از رویکرد فراترکیب

- چشم انداز مدیریت دولتی، ۱۰(۴)، ۸۹-۱۲۰.
- رزمی، محمدجواد؛ صدیقی، سمیه؛ رضاییان، سمانه. (۱۳۹۴). الزامات تحقق حکمرانی خوب برای دستیابی به توسعه انسانی. اقتصاد توسعه و برنامه ریزی، ۴(۲)، ۵۱-۷۵.
- رستم زاده، نادر؛ افشاری، مصطفی؛ علم، زهرا؛ قربانی، سعید. (۱۳۹۸). ارائه مدل حکمرانی خوب الکترونیک در وزارت ورزش و جوانان، مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۱(۵۶)، ۴۳-۶۲.
- زاهدی، شمس السادات؛ نجفی، غلامعلی. (۱۳۸۵). بسط مفهومی توسعه پایدار. مدرس علوم انسانی، ۱۰(۴) (پیاپی ۴۹) ویژه نامه مدیریت، ۴۳-۷۶.
- زارعیان، حسین. (۱۳۹۸). اعتباریابی و هنجاریابی پرسشنامه حکمرانی خوب در وزارت ورزش و جوانان ایران، مدیریت ورزشی، ۱۱(۴)، ۶۸۵-۷۰۴.
- زکی زاده، عصمت. (۱۳۹۷). تبیین اصول شفاف سازی و آزادی اطلاعات به عنوان مولفه‌های حکمرانی مطلوب در پرتو نظام حقوقی حاکم بر قراردادهای دولت، فصلنامه تحقیقات حقوق خصوصی و کیفری، ۳۹، ۸۱-۱۰۲.
- زهیری، علیرضا. (۱۳۹۴). نسبت‌سنجی بوم‌شناسانه الگوی حکمرانی خوب. فصلنامه علمی پژوهشی علوم سیاسی، ۱۷(۶۶)، ۸۷-۱۱۲.
- شاد، علی. (۱۳۹۸). طراحی الگوی حکمرانی خوب در شهرداری تهران، فصلنامه آینده پژوهی مدیریت، ۳۰(۱۱۸)، ۱-۲۲.
- فراهانی، ابوالفضل؛ محمدی، مصطفی؛ شجاع، رضا؛ ملکی، علی. (۱۳۹۹). مطالعه تطبیقی وضعیت حکمرانی ورزشی در ایران و کشورهای منتخب، پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی، ۹(۱)، ۷۵-۹۶.
- قربانی، محمدحسین؛ صفری جعفرلو، حمیدرضا؛ اسماعیلی، محمدرضا. (۱۴۰۰). توسعه‌ی پایدار از طریق ورزش: موانع و راهبردها. مطالعات مدیریت ورزشی، ۱۲(۶۰)، ۸۳-۱۰۲.
- عربی، سید هادی؛ لشکری، علیرضا. (۱۳۸۳). توسعه در آینه تحولات، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی در علوم اسلامی و انسانی (سمت).
- عزب دفتر. (۱۳۹۸). تأثیر حکمرانی خوب بر سلامت سازمانی با توجه به نقش میانجی رفتار سیاسی، چشم انداز مدیریت دولتی، ۱(۱۰)، ۱۴۱-۱۶۹.
- گودینی، مریم. (۱۳۹۹). مفهوم پایداری در مدیریت تولید، کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، ساری.
- ملکی نیا، عماد؛ بجانی، حسین. (۱۳۸۸). مدیریت دانش در سازمان‌های یادگیرنده. تدبیر، ۳(۲۰۳)، ۴۹-۵۲.
- مولایی، یوسف؛ امین منصور، جواد. (۱۳۹۸). راهبرد ملی توسعه پایدار: چالش‌ها و فرصت‌ها، فصلنامه سیاست، ۳(۴۹)، ۸۳۷-۸۶۲.
- مهرابی، قاسم؛ سجادی، سیدنصراله؛ جلالی، مجید. (۱۴۰۱). مدل حکمرانی در فدراسیون‌های ورزشی: رویکرد حکمرانی خوب، فصلنامه مدیریت ورزشی، ۱(۱۵)، ۵-۱۸.
- مهرابی، قاسم. (۱۳۹۷). مقایسه مدل حکمرانی در فدراسیون‌های ورزشی رشته‌های تیمی و انفرادی، فصلنامه رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی، ۶(۲۲)، ۹-۲۴.
- نجفی، سیدمحمدباقر؛ فتح الهی، جمال؛ محمدپور، فرحناز (۱۳۹۸). نقش حکمرانی خوب در تحقق اقتصاد دانش بنیان در ایران (در قالب مدل ماریچ چهارگانه)، فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)، ۱۹(۱)، ۱۲۹-۱۵۹.
- هزبری، کاظم؛ رضائی نژاد، رحیم؛ عابدین زاده، رقیه. (۱۳۹۸). توسعه پایدار از طریق ورزش، سومین کنگره ملی دستاوردهای علوم ورزشی و سلامت، رشت.
- Alshuwaihat, H. M., Abubakar, I. R., Aina, Y. A., Adenle, Y. A., Umair, M. (2017). The development of a GIS-based model for campus environmental sustainability assessment. Sustainability, 9(3), 439.
- Bassam, A. (2019). Building an effective knowledge management system in Saudi Arabia using the principles of good governance. Resources Policy, 64(1), 101-109.
- Budevici-Puiu, L., Manolachi, V., & Manolachi, V. (2020). Specific Elements of Good Governance in Sport, as Important Factors in Ensuring the Management. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 12(4), 328-337.
- Burnett, C. (2015). Assessing the sociology of sport: On sport for development and peace. International Review for the Sociology of Sport, 50(4-5), 385-90.
- Commission of the European Communities, (2003). The role of E government for Europe's future. Boston: Olympic Publications.
- Dhaoui, I. (2019). Good governance for sustainable development. Advances in Developing Human Resources, 10(6), 1-9.
- Farazmand, A (1999). Globalization and public administration. Public Adm Rev, 59(6), 509-522.
- Grindle, S., M. (2017). Good Governance, R.I.P.: A Critique and an Alternative. Governance, 30(1), 17-22.
- Hartmann, D., & Kwauk, C. (2011). Sport and development: An overview, critique, and reconstruction. Journal of Sport and Social Issues, 35(3), 284-305.
- Liang, D., Lu, C.-C., Tsai, C.-F., & Shih, G.-A. (2018). Financial ratios and corporate governance indicators in bankruptcy prediction: A comprehensive study. European Journal of Operational Research, 252(2), 561-572.
- Maes, J., & Jacobs, S. (2017). Nature-based solutions for Europe's sustainable development. Conservation Letters, 10(1), 121-4.
- Parasuraman, s., Sekher, M., Kattumuri, R. (2018). Governance and Governed: Why Governance? In Governance and Governed, 3-14, Singapore: Springer.
- Ponkin, I. V., Redkina, A. I. (2018). Curtea Europeană a Drepturilor Omului și cazuri legate de sport. Precedentele Curții Europene a Drepturilor Omului. [European Court of Human Rights and related cases. The precedents of the European Court of Human Rights] .
- Samet R. (2013). Good governance practice for better performance of community organizations – myths and realities. Journal of power, politics and governance, 1(1), 1-17.

- Schulenkorf, N. (2017). Managing sport-for-development: Reflections and outlook. *Sport Management Review*, 20(3), 243-51.
- Schulenkorf, N., Thomson, A., & Schlenker, K. (2011). Inter-community sport events: Vehicles and catalysts for social capital in divided societies. *Event Management*, 15(2), 105–19.
- Sterling, S. (2010). Learning for resilience, or the resilient learner? Towards a necessary reconciliation in a paradigm of sustainable education, *Environmental Education Research*, 16(5), 511-528.
- Stojanović, I., Ateljević, J., & Stević, R. S. (2016). Good governance as a tool of sustainable development. *European Journal of Sustainable Development*, 5(4), 558-571.
- United Nations General Assembly (UNGA). (2015). transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development. Available at: www.preventionweb.net (Accessed).
- Zahedi, Sh. A. (2016). Comprehensive sustainable development with emphasis on green entrepreneurship management and entrepreneurship. Tehran: Allameh Tabatabaei University Press. (In Persian).